

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

УКРАЇНЬКА
ГЕЛЬСІНЬСЬКА
СПІЛКА З ПРАВ
ЛЮДИНИ

**ДАЙДЖЕСТ УКРАЇНЬСЬКОЇ ГЕЛЬСІНЬСЬКОЇ СПІЛКИ З ПРАВ ЛЮДИНИ
ВИПУСК № 9 (21), ПРОГРАМА «ПРАВА ЛЮДИНИ В ДІЇ»**

Серпень 2016

ЗМІСТ

Реалізовані заходи:	2
Моніторинг та адвокатування прав людини	2
Стратегічний судовий захист	4
Безкоштовна правова допомога	8
Навчання в сфері захисту та просування прав людини	11
Головні події в сфері прав людини:	18

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

УКРАЇНЬКА
ГЕЛЬСІНЬСЬКА
СПІЛКА З ПРАВ
ЛЮДИНИ

Реалізовані заходи:

Моніторинг та адвокатування прав людини

Адвокаційна діяльність

Моніторинг виконання Національної стратегії в сфері прав людини

Українська Гельсінська спілка з прав людини (далі – УГСПЛ) спільно з Секретаріатом Уповноваженого Верховної ради України (ВРУ) з прав людини продовжує роботу щодо постійного моніторингу виконання Національної стратегії у сфері прав людини (далі – Стратегія). Так, у серпні відбулися наступні події:

- **12 серпня 2016 р.** УГСПЛ оприлюднила звіт за II квартал 2016 року щодо виконання Плану дій з реалізації Стратегії, авторами якого виступають учасники Меморандуму про співпрацю між представниками громадянського суспільства та Уповноваженим ВРУ з прав людини. Текст звіту українською мовою доступний для завантаження за [посиланням](#) (або на [сайті](#) Міністерства юстиції України).
- **17 серпня 2016 р.** за ініціативою Міністерства юстиції відбулось громадське обговорення проекту розпорядження «Про внесення змін до плану дій з реалізації Національної стратегії у сфері прав людини на період до 2020 року» з метою забезпечення відкритості та прозорості реалізації Стратегії за участі представників громадянського суспільства, органів влади, міжнародних організацій, та, звичайно, представників УГСПЛ та Секретаріату Уповноваженого ВРУ з прав людини. Чи дійшли згоди учасники обговорення та які коментарі від експертів можна було почути під час зустрічі – можна ознайомитися за [посиланням 1](#) та [посиланням 2](#).

Зазначимо, що робота УГСПЛ з розробки проекту Національної стратегії в області прав людини та Плану дій на її реалізацію, а також моніторингу їхнього виконання відбувається за підтримки проекту Агентства США з міжнародного розвитку (USAID) «Права людини в дії», який впроваджується УГСПЛ.

Аналітична та моніторингова діяльність

Моніторингові візити

- **9-14 серпня 2016 р.** здійснено моніторинговий візит³ до м. Херсона для опитування свідків позасудової страти та осіб, що перебували в полоні, з метою формування кейсу у Фонді стратегічних справ УГСПЛ з подальшим супроводженням справи у Міжнародному кримінальному суді.
- **27-30 серпня 2016 р.** – моніторинговий візит⁴ до м. Суми та Охтирки для опитування осіб, що перебували в полоні, з метою формування кейсу у Фонді стратегічних справ УГСПЛ та подальшого супроводження справи у Міжнародному кримінальному суді.

³ В рамках [проекту](#) з інституційного розвитку УГСПЛ за фінансової підтримки Уряду Швеції через Шведське агентство міжнародного розвитку ([Sida](#)).

⁴ За підтримки [Sida](#).

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

УКРАЇНЬСЬКА
ГЕЛЬСІНСЬКА
СПІЛКА З ПРАВ
ЛЮДИНИ

Підготовка та оприлюднення різноманітних звітів з дотримання прав людини

- Оpubліковано *Річний звіт Української Гельсінської спілки з прав людини за 2015 рік* ([англійською](#) та [українською](#) мовами).
- На стадії публікації знаходиться тематичний звіт⁷ «*Зі щитом чи на щиті*» (стан археологічних та архітектурних пам'яток Донбасу в умовах конфлікту). Найближчим часом буде здійснено переклад звіту англійською мовою.
- Проектом USAID «Права людини в дії» підготовлено звіт «*Права людей з інвалідністю в умовах збройного конфлікту на сході України*», який зараз також знаходиться на стадії публікації. Найближчим часом буде представлено англійську версію звіту.
- Ще 18-22 липня 2016 р. відбувся спільний з Секретаріатом Уповноваженого ВРУ з прав людини моніторинговий візит до м. Ковеля (Волинська область) «*Дотримання прав людини органами місцевого самоврядування на території міста Ковеля*», здійснений в рамках пілотного проекту «*Забезпечення прав людини на рівні місцевих громад: правозахисна паспортизація областей*»⁸. Наразі звіт за результатами візиту знаходиться на стадії публікації.
- На сайті УГСПЛ [опубліковано](#) електронний щомісячник Коаліції громадських організацій та ініціатив «Справедливість заради миру на Донбасі», присвячений стану прав людини на окупованих та контрольованих територіях Донецької та Луганської областей.

Проміжний альтернативний звіт до Комітету ООН з ліквідації расової дискримінації

На сайті УГСПЛ опубліковано проміжний альтернативний звіт українських правозахисників (в тому числі УГСПЛ) щодо доповіді Російської Федерації XXIII-XXIV циклу з виконання Міжнародної конвенції про ліквідацію усіх форм расової дискримінації (CERD).

У травні 2016 р. для громадськості стала доступною доповідь РФ щодо виконання вимог CERD, яка торкається й теми окупованого Кримського півострову: «*11. После воссоединения Республики Крым и Российской Федерации был предпринят ряд шагов, направленных на решение большого количества межэтнических и межконфессиональных проблем, накопленных в период нахождения Республики Крым в составе Украины*». Враховуючи вкрай неоднозначні твердження з боку російської сторони, українські правозахисники підготували альтернативну доповідь до CERD, в якій виклали власне бачення поточної ситуації в Криму.

Звіт російською або англійською мовами доступний за [посиланням](#).

Користуючись нагодою, УГСПЛ висловлює щире подяку експертам Кримської правозахисної групи, чия наполеглива праця зробила можливою підготовку зазначеної доповіді.

⁷ За підтримки [Sida](#).

⁸ Правозахисна паспортизація розуміється як процес оцінки специфіки кожного регіону з позицій стану дотримання прав людини, визначення слабких місць, регіональних особливостей та потреб. Оцінка відбувається в ході постійного моніторингу дій органів місцевого самоврядування, який проводиться експертами неурядових організацій та за необхідності – спільно з працівниками Секретаріату Уповноваженого ВРУ з прав людини. Результатом моніторингу має стати система об'єктивно виставлених оцінок, яка демонструє прогрес того чи іншого органу самоуправління у вирішенні проблем місцевої громади. У поєднанні з чітко визначеними проблемами, індикаторами успіху/неуспіху органів влади та розробленими рекомендаціями, така система оцінок формує загальну картину («паспорт») стану забезпечення прав людини на рівні району, міста, області. Ця ініціатива реалізується завдяки фінансовій підтримці декількох проектів, які реалізуються УГСПЛ, а саме: проекту USAID «Права людини в дії», проекту «Права людини понад усе» (від Міністерства міжнародних справ Канади) та проекту інституційного розвитку від Уряду Швеції через Sida.

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

УКРАЇНЬКА
ГЕЛЬСІНЬСКА
СПІЛКА З ПРАВ
ЛЮДИНИ

Публікації на тему правосуддя перехідного періоду – боснійський досвід

УГСПЛ продовжує висвітлювати питання правосуддя перехідного періоду: пропонуємо вашій увазі матеріали програми, розробленої сараєвськими експертами щодо дослідження та розуміння механізмів правосуддя перехідного періоду та прав людини в конфліктних та постконфліктних ситуаціях:

- [матеріали з концепції правосуддя перехідного періоду](#);
- [огляд міжнародних механізмів переслідування воєнних злочинців](#) в рамках концепції правосуддя перехідного періоду;
- [боснійський досвід щодо вшанування пам'яті жертв збройного конфлікту](#);
- [огляд щодо проблем встановлення фактів воєнних злочинів](#), вчинених у ході збройного конфлікту.

Ці матеріали було підготовлено правозахисниками з Боснії і Герцеговини для українських колег в рамках навчального візиту «Механізми правосуддя перехідного періоду та права людини в конфліктних та пост конфліктних ситуаціях», який відбувся в Сараєво у грудні 2015 року в рамках проекту міжнародної технічної допомоги «Навчальні програми професійного зростання», донором якого є Уряд Сполучених Штатів Америки через USAID.

Заплановані заходи

- 1-4 вересня 2016 р. – моніторинговий візит до міста Луцьк, Рожище, Ківерці з метою опитування осіб, що перебували в полоні, для формування кейсу у Фонді стратегічних справ УГСПЛ та подальшого супроводження справи у Міжнародному кримінальному суді.
- Презентація та офіційне відкриття Центру документування УГСПЛ, діяльність якого підтримується проектом USAID «Права людини в дії».
- Робоча зустріч авторського колективу з базового дослідження із застосування правосуддя перехідного періоду в Україні, яке впроваджується УГСПЛ за підтримки проекту USAID «Права людини в дії».
- Здійснення польового дослідження щодо наслідків завданої шкоди екологічному стану в зоні АТО в наслідок бойових дій.
- Здійснення наступного візиту в рамках пілотного проекту «*Забезпечення прав людини на рівні місцевих громад: правозахисна паспортизація областей*».

Стратегічний судовий захист

Стратегічні справи УГСПЛ

Скарга на відсутність поваги до права на життя

8 серпня 2016 р. Центр Стратегічних Справ (ЦСС) УГСПЛ надіслав до Європейського суду з прав людини (ЄСПЛ) скаргу, яка стосувалася вбивства учасника АТО на території військової частини. Рік відслуживши на сході України, військовий повернувся до військової частини, де він перебував 10 днів, чекаючи наказу про його виключення з особового складу військової

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

УКРАЇНЬКА
ГЕЛЬСІНЬСКА
СПІЛКА З ПРАВ
ЛЮДИНИ

частини та отримання військового квитка та припису. На 10 день перебування на території військової частини його знайшли мертвим. При цьому його руки та ноги були зв'язані, а в роті був кляп. Не дивлячись на це, за офіційною версією експертизи військовий помер від гострої коронарної недостатності, а незначні тілесні ушкодження, що він мав, не пов'язані з його смертю.

Юристи ЦСС УГСПЛ підняли перед ЄСПЛ питання порушення як матеріального, так і процесуального аспекту статті 2 Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод (далі – Конвенції), яка гарантує право на життя та належне розслідування усіх випадків позбавлення життя. Відповідно до прецедентної практики Європейського суду держава несе відповідальність за загибель такої особи, оскільки загиблий перебував на території військової частини – режимного державного об'єкту, життя в якому чітко регламентоване статутними документами.

Зауваження на комунікацію у декількох справах щодо порушень прав людини на сході України

12 серпня 2016 р. були відправлені зауваження на комунікацію урядів України та Російської Федерації у трьох справах, що стосуються порушень прав людини на сході України. Всі три справи, передані на комунікацію, стосувалися загиблих в зоні проведення АТО. Питання, поставлені ЄСПЛ, стосувалися: юрисдикції України та Російської Федерації щодо вчинених порушень; обґрунтування порушень статей 2, 13 Конвенції по відношенню до постраждалих. Особливу увагу в комунікації було приділено матеріальному та процесуальному аспекту порушення статті 2 Конвенції (право на життя).

Справа що стосувалась обвинувального вироку, побудованого на показах потерпілого, відсутнього у судовому засіданні

17 серпня 2016 року ЦСС було надано відповідь на питання, поставлені ЄСПЛ у справі, що стосувалась обвинувального вироку, побудованого на показах потерпілого, відсутнього у судовому засіданні. В своїх зауваженнях юристи УГСПЛ наголосили, що побудова звинувачення на доказі, що не може бути перевіреною учасниками судового провадження, є порушенням підпункту d пункту 3 статті 6 Конвенції. Крім цього, наголошено на відсутності в законодавстві України процесуальних правил, що забезпечують об'єктивне дослідження такого специфічного доказу як покази свідка, що відсутній під час слухання у суді. Справа буде розглянута ЄСПЛ протягом його найближчих засідань.

Справа в'язня ФСБ Євгена Панова

23 серпня 2016 р. відбулась [прес-конференція](#) на тему «Справа в'язня ФСБ Євгена Панова та дії щодо його захисту в Криму» (організатор – Кримська правозахисна група за участі УГСПЛ та Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини).

Була оприлюднена актуальна інформація по зазначеній справі. Правозахисники також розказали про прийняті міри щодо захисту українця, про перспективи розгляду справи Євгена Панова в ЄСПЛ та дії Уповноваженого з прав людини.

Директор ЦСС УГСПЛ Михайло Тарахало зазначив, що справа ілюструє типові методи правоохоронних органів пострадянських країн: захоплення людини (з Пановим втрачаються будь-які контакти), вибивання певних зізнавальних свідчень (відео-зізнання, на якому він

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

УКРАЇНЬКА
ГЕЛЬСІНЬСЬКА
СПІЛКА З ПРАВ
ЛЮДИНИ

знаходиться з явними тілесними ушкодженнями), використання їх у суді для доведення вини. Правозахисник підозрює, що до затриманого довгий час не допускають захисників, обраних його рідними, для того, щоб або отримати якісь додаткові зізнавальні свідчення, або ж для того, щоб зникли сліди тортур, пройшов якийсь час і можна було б маніпулювати експертизою.

Нагадаємо, 10 серпня ФСБ РФ повідомила, що в Криму затримали громадянина України Євгена Панова як одного з організаторів терактів, що готуються на півострові. Того ж дня з'явилося відео, на якому Панова ведуть у наручниках. Українська розвідка заявила, що Євген не є співробітником відомства.

Справа «Панич проти України»

ЄСПЛ прийняв рішення по справі ЦСС «Панич проти України». Заявник скаржився на те, що не було жодних юридичних підстав для утримання його під вартою в період з 2009 по 2010 рік (у 2008 році йому було висунуто підозру у викраденні автомобіля) і на те, що його вимога про перегляд законності його утримання в цей період не була розглянута вчасно. Він посилався на пункти 1 і 4 статті 5 Конвенції. Європейський суд прийняв рішення про мирне врегулювання конфлікту і виплату заявнику компенсації у розмірі 4000 євро.

Дністровський каньйон: ЄСПЛ захистить право на екологічну інформацію

Рік тому організація-член УГСПЛ «Екологічно-гуманітарне об'єднання «Зелений Світ» звернулася із запитом на інформацію до Державної фінансової інспекції в Тернопільській області. Йшлося про отримання копії акту ревізії фінансово-господарської діяльності державної природоохоронної організації – Національного природного парку «Дністровський каньйон». На жаль, фінінспектори відмовили у наданні інформації, аргументуючи свою відмову тим, що запитувана інформація не є екологічною, що документи їхньої ревізії передано у правоохоронні органи. Відтак відомості, що містяться у них, захищено таємницею слідства.

Європейський суд з прав людини прийняв до розгляду та зареєстрував заяву громадської організації ЕГО «Зелений Світ» на захист права доступу до публічної інформації. Справу [супроводжує](#) адвокат Центру стратегічних справ УГСПЛ.

Інші новини Центру стратегічних справ УГСПЛ

- У серпні юристами ЦСС УГСПЛ було підготовлено **правову позицію (amicus curiae) до Конституційного Суду України щодо конституційності окремих положень Закону України «Про запобігання корупції» та статті 3661 Кримінального кодексу України зі змінами**. УГСПЛ було проаналізовано відповідність вищезгаданого закону міжнародним стандартам захисту прав людини, зокрема, права на повагу до приватного та сімейного життя, яке закріплене у статті 8 Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод.

Щодо втручання в особисте життя державних службовців, юристами було наголошено, що практика ЄСПЛ свідчить, що держава може втручатись у згадане право, якщо таке втручання є обґрунтованим, тобто існує законодавча підстава, легітимна мета, необхідність у демократичному суспільстві. Межі такого втручання не є сталими та визначаються самостійно на розсуд держави, за умови дотримання вищезазначених

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

УКРАЇНЬСКА
ГЕЛЬСІНЬСКА
СПІЛКА З ПРАВ
ЛЮДИНИ

критеріїв. Проаналізувавши положення Закону України «Про запобігання корупції», якими передбачено збирання конфіденційної інформації про посадових осіб, членів їх сімей та третіх осіб, юристи УГСПЛ вважають, що вони не протирічать ані положенням Конституції України, ані міжнародній практиці. Адже по-перше, є законними, по-друге, переслідують легітимну мету, а саме протидія та запобігання корупційним злочинам, по-третє, зважаючи на очевидну потребу суспільства у здійсненні антикорупційних заходів в державі, відповідають нагальній суспільній необхідності, тобто є необхідними у демократичному суспільстві.

В той же час, відсутність механізмів нерозголошення інформації, що стосується членів сім'ї декларанта та третіх осіб, може ставити під загрозу права на приватне та сімейне життя осіб, які не є суб'єктами владних повноважень, проте на яких напряму поширюється дія Закону.

- Продовжує роботу **Проект зі звільнення полонених**: на даний час підтримується близько двохсот справ постраждалих від подій на Сході України осіб. За серпень 2016 р. від імені колишнього полоненого було подано одну скаргу до ЄСПЛ, які стосуються порушення статей 3, 5, 13 Конвенції.
- УГСПЛ продовжує надавати допомогу особам, постраждалим внаслідок військових дій на сході країни: на сьогоднішній день проведено роботу більш ніж з двомастами особами. За серпень було подано шість скарг та десять доповнень до Європейського суду з прав людини.

Подія з нагоди міжнародного дня зниклих людей

30 серпня у світі відзначається міжнародний день зниклих людей. З цього приводу юристка Центру стратегічних справ УГСПЛ Аліна Павлюк в ефірі «Українського Радіо» розповіла про те, що стається з цими людьми, як на ситуацію зі зниклими безвісти вплинула війна на сході України, та що робить та може зробити з цим держава. *Аудіозапис ефіру українською мовою доступний за [посиланням](#).*

Матеріали на сайті Центру стратегічних справ та УГСПЛ, на які рекомендуємо звернути увагу

- [Поки поліція зволікає зі слідством у справі про побиття гея, він рік прослужив в АТО](#)
- [Качиний гамбіт: пристрасті шаленіють:](#)
Поки забудовник продовжує тихою сапою ліквідувати озеро Качине у Києві та залякувати його рятувальників, у міськраді придумали компромісне рішення, яке має задовольнити всіх. Але чи не пізно?
- [Як людині, котру визнали недієздатною, поновити свої права?](#)
- [Чи можливо отримати компенсацію за зруйноване на Донбасі житло?](#)
- [УГСПЛ та Вищий спеціалізований суд сприяють забезпеченню правосуддя](#)
- [Чи зуміє людство зупинити забруднення навколишнього середовища?](#)
- [Олександр Лапін: «Я став адвокатом завдяки посмішці долі»:](#)
ще одна стаття в рамках продовження серії історій успіхів випускників другого освітнього курсу Програми Мережі Будинків прав людини в Україні 2016 року.

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

УКРАЇНЬСЬКА
ГЕЛЬСІНЬСЬКА
СПІЛКА З ПРАВ
ЛЮДИНИ

Безкоштовна правова допомога

[Мережа громадських приймалень УГСПЛ](#) продовжує надання безоплатної правової допомоги, проведення інформаційно-просвітніх заходів в галузі прав людини, а також документування злочинів серед категорій населення, які стали свідками порушень прав людини в окупованому Криму чи зоні проведення АТО¹².

Агентство США з міжнародного розвитку (USAID) в рамках програми «Права людини в дії» підтримує діяльність приймалень в м. Слов'янську, Бахмуті, Маріуполі, Покровську та Кривому Розі.

Успішні справи громадських приймалень

Успішна справа за підтримки проекту USAID «Права людини в дії» та прес-конференція за її результатами

Юристи УГСПЛ [допомогли](#) чоловікові відстояти свої права у суперечці з державним банком: пан Василь Дмитрик наразі є другим щасливчиком, котрому Ощадбанк повернув заощадження, які привласнили недобросовісні співробітники установи.

Пан Дмитрик звернувся до громадської приймальні УГСПЛ у Львові за допомогою у поверненні вкрадених у нього коштів, які він розмістив на депозиті ще у 2013 році. Банк категорично відмовився повертати гроші клієнтові. На щастя, суд став на бік ошуканого чоловіка та зобов'язав повернути йому кошти (на даний момент вони вже відшкодовані банком).

1 вересня 2016 р. УГСПЛ провела прес-конференцію «[Українські суди – незалежні vs безвідповідальні?](#)» з метою оприлюднення результатів згаданої справи Львівської приймальні УГСПЛ в рамках проекту USAID «Права людини в дії».

Нагадаємо, що це не перший подібний випадок, коли банк, підписуючи договір з вкладником, привласнював собі кошти замість того, щоб належним чином розмістити їх на рахунок клієнта. УГСПЛ стало відомо, що протягом багатьох років співробітники Львівського відділення Ощадбанку обкрадали своїх клієнтів. Так, юристи УГСПЛ в рамках згаданого проекту вже успішно опікувалися справою пенсіонера Івана Олексіва, якого так само ошукав банк. Обидва ці випадки – пана Дмитрика та пана Олексіва – висвітлені у [сюжеті програми «Брат за брата»](#) на телеканалі ZIK.

Успіх кримської приймальні УГСПЛ в Києві щодо захисту прав ВПО з Криму

Юристи кримської приймальні УГСПЛ продовжують успішно захищати права ВПО з Криму, а саме знімають арешти з нерухомого майна. Незважаючи на можливість адміністративного порядку врегулювання цього питання через правонаступників податкових органів АР Криму, переселенці у більшості випадків мають знімати арешти у судовому порядку. Так 12 серпня 2016 року Шевченківський районний суд м. Києва задовольнив позов переселенця з Криму про зняття арешту з майна, який було накладено податковою міліцією в м. Ялта АР Крим. Юридичне супроводження даної справи здійснювала кримська приймальня УГСПЛ ([посилання на рішення українською мовою](#)).

¹² Між приймальнями налагоджена комунікація, відповідно, за потреби, запит від громадян оперативно спрямовується належному юристу для ефективного надання допомоги. Приймальні також проводять систематичні виїзні засідання для надання безоплатної правової допомоги у віддалених районах, де часто такої допомоги немає взагалі, згідно розробленого графіку (інформація про це заздалегідь поширюється в місцевих ЗМІ).

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

УКРАЇНЬСКА
ГЕЛЬСІНЬСКА
СПІЛКА З ПРАВ
ЛЮДИНИ

Інші справи громадських приймалень

- Адвокат Сєверодонецької приймальні УГСПЛ є [захисником](#) одного з бійців батальйону «Айдар», звинуваченого у подвійному вбивстві. Наразі воїнові змінено запобіжний засіб – його віддали на поруки народного депутата. Суди щодо справи продовжуються, адвокат вірить у реальність виправдувального вироку.
- Чернігівські юристи УГСПЛ [запобігли](#) виселенню та позбавленню житла матері бійця АТО. Жінка прийшла з проханням надати юридичну допомогу та скласти необхідні процесуальні документи.
- **Хмельничанка змогла оформити право на спадщину [завдяки юристам УГСПЛ](#):** Пенсіонерка має інвалідність 3 групи, тому не могла сплатити судовий збір. Юристка Співки підготувала позовну заяву про визнання права власності в порядку спадкування, а також заяву про звільнення від сплати судового збору. В результаті Хмельницький міськрайонний суд звільнив пані Галину від сплати судового збору та виніс рішення на користь позивача.
- **Завдяки юристам УГСПЛ суд анулював свідоцтво про смерть:** Чоловікові, який не помирав, Івано-Франківське міське управління юстиції помилково видало свідоцтво про смерть. Відповідно чоловік, маючи інвалідність, втратив всі пільги. А його мати була змушена через суд «оживляти» сина. [Завдяки юристам](#) УГСПЛ суд анулював свідоцтво про смерть. А це, у свою чергу, дало можливість клієнту поновити інвалідність та отримати пенсію, що значно покращило матеріальний стан сім'ї.
- **Юристи УГСПЛ допомогли жінці не втратити сина та дочку:** Польський дитячий будинок намагався відібрати двох неповнолітніх дітей в українки, яка потрапила у складні життєві обставини, перебуваючи на території іншої держави, тому за рішенням польського суду дітей розлучили з матір'ю, віддавши у дитячий будинок. Не маючи можливості працевлаштуватися в Польщі, жінка пішла на відчайдушний крок – самовільно перевезла дітей на територію України. Після цього дитячий будинок звернувся до суду про їх повернення на територію Республіки Польща в порядку Конвенції про цивільно-правові аспекти міжнародного викрадення дітей. Але завдяки [зусиллям юристів](#) громадської приймальні УГСПЛ в Івано-Франківську суд став на бік жінки, не давши згоди на те, щоб дітей вивезли за кордон.
- **На Закарпатті багатодітній сім'ї харківських вимушених переселенців відмовляють у статусі:** Коли почались бойові дії на сході України, сім'я вимушено покинула місто Ізюм – родина втратила свій будинок, все майно. Але чиновники відмовляють у поновленні довідки про взяття на облік ВПО, навіть враховуючи ті обставини, що дані посвідчення вже видавалися. Зараз сім'я з [допомогою УГСПЛ](#) звернулася до Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини та висловлює готовність відстоювати свої права у суді.
- **Юристи УГСПЛ допомогли чоловікові не втратити батьківських прав, яких намагалася позбавити його бабуся дитини:** Після смерті матері дівчинки бабуся [звернулася до суду](#), щоб позбавити пана Ярослава батьківських прав, бо той мав «погане минуле» – вживав наркотичні речовини, а зараз проходить лікування у наркологічному диспансері та бере участь у програмі замісної підтримуючої терапії (ЗПТ) для наркозалежних. До того ж, чоловік є ВІЛ-інфікованим. Під час розгляду справи з'ясувалось, що ніяких ґрунтовних причин позбавити чоловіка права виховувати власну дитину не було. Ярослав є взірцевим учасником ЗПТ та вже понад

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

УКРАЇНЬСКА
ГЕЛЬСІНЬСКА
СПІЛКА З ПРАВ
ЛЮДИНИ

трьох років не допускав порушення умов участі в такій програмі. Отже, суд виніс рішення на користь пана Ярослава, що є беззаперечним показником об'єктивності та зростання рівня толерантності з боку судової системи до справ осіб, які в минулому зловживали наркотичними речовинами та розплачуються тепер за свої помилки.

Інші події в сфері в сфері безоплатної правової допомоги

Юристи УГСПЛ: «Дискримінація людей з інвалідністю ігнорується державою»

Незважаючи на те, що Україна ратифікувала ще у грудні 2009 року Конвенцію про права осіб з інвалідністю, на практиці виконувати її досі не поспішає. Приймальня УГСПЛ у Черкаській області спільно з активістами громадської організації «Волонтер Черкащини» розпочала роботу з виявлення та протидії дискримінації, зокрема на території регіону. Перше дослідження було присвячене дискримінації маломобільних груп населення¹⁶.

Як домогтися відповіді від держустанов та посадових осіб?

Працівники громадської приймальні УГСПЛ у Сумах [надають поради](#) та розповідають про власний досвід отримання таких письмових відповідей.

Як людині, котру визнали недієздатною, поновити свої права?

До громадських приймалень УГСПЛ [часто звертаються недієздатні громадяни](#). Якщо український суд визнає дорослу людину недієздатною, це означає, що вона позбавлена майже всіх прав. Далі її долю вирішують тільки опікуни та лікарі медичних закладів. Якщо держава ухиляється від захисту прав та інтересів недієздатного, а опікун конфліктує з ним, це може призвести до втрати майна підопічного. Єдиним способом запобігти цьому є поновлення дієздатності. УГСПЛ вважає, що сам недієздатний повинен мати можливість звернутися до суду з метою підтвердити свій задовільний психічний стан. Тому найближчим часом УГСПЛ планує опублікувати практичні рекомендації для адвокатів, які допоможуть захищати права на доступ до суду для недієздатних осіб.

За офіційною статистикою Міністерства охорони здоров'я України лише у 2015 році за результатами судово-психіатричної експертизи 4889 людей були визнані недієздатними. Приблизно 34000 недієздатних отримують психіатричну допомогу.

Дні громадської культури на Закарпатті

З метою підвищення правової обізнаності населення та сприяння розбудові громадянського суспільства було підписано меморандум між радником Міністерства соціальної політики України з питань ВПО в Закарпатській області та громадською організацією-членом УГСПЛ «Закарпатська громада» (зокрема, це включає безстрокову акцію «Дні громадської культури», яка відбуватиметься шляхом проведення ряду інформаційно-просвітницьких заходів та виїзних засідань).

¹⁶ Маломобільні групи населення – люди, що відчувають труднощі при самостійному пересуванні, одержанні послуг, необхідної інформації або при орієнтуванні в просторі. До них відносяться люди з інвалідністю, з тимчасовим порушенням здоров'я, вагітні жінки, люди старшого (похилого) віку, люди з дитячими колясками тощо.

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

УКРАЇНЬКА
ГЕЛЬСІНСЬКА
СПІЛКА З ПРАВ
ЛЮДИНИ

Так, **16 серпня 2016 р.** в місті Мукачево [відбулось виїзне засідання](#), під час якого відвідувачі мали змогу отримати безоплатні консультації від радника міністра, юристів та ознайомитись із діяльністю громадської приймальні УГСПЛ. А **23 серпня 2016 р.** [захід відбувся](#) у місті Хуст.

Фотовиставка до Дня незалежності України

18 серпня 2016 р. у приміщенні Закарпатського обласного краєзнавчого музею ім.Т. Легоцького [відбулося відкриття](#) міжнародної документальної [фотовиставки «Війна за мир»](#). Організаторами заходу виступили громадська приймальня УГСПЛ в місті Ужгород та громадська організація «Закарпатська громада».

Метою виставки є донесення об'єктивної інформації щодо конфлікту на сході України з точки зору міжнародного гуманітарного права та порушення прав людини Російською Федерацією. Фотовиставка виступає документальним доказом порушень Додаткового протоколу II до Женевських конвенцій від 1949 року. Мова йде про основні гарантії гуманного поводження, посягання на життя, здоров'я, фізичний і психічний стан осіб, отримання освіти дітьми та інше.

Хроніка одного звичайного дня приймальні УГСПЛ – оповідь юриста

Юрист громадської приймальні УГСПЛ у Сєвєродонецьку, що на Луганщині написав про виїзну консультацію в населеному пункті Кримське. Селище знаходиться в Новоайдарському районі області. [Оповідь юриста](#) вирізняється суб'єктивним стилем, що, можливо, навіть цінніше для читача, щоб зрозуміти враження очевидця під час роботи поблизу лінії фронту.

Громадська приймальня УГСПЛ у Чернігові звітує про свою роботи

Громадська приймальня УГСПЛ у Чернігові підготувала статистичний аналіз для [презентації результатів роботи](#) у першому півріччі 2016 р.

Навчання в сфері захисту та просування прав людини

Формальна освіта з прав людини

Містечко USAID в Харкові

23 серпня 2016 р. за участі представників освітнього напрямку УГСПЛ презентовано проект USAID «Права людини в дії» під час [інформаційного заходу «Містечко USAID»](#) в Харкові. У центрі експозиції проекту була представлена мандрівна освітня виставка «Кожен має право знати свої права» Всеукраїнської освітньої програми «Розуміємо права людини». Отже, перехожі мали змогу ознайомитися з історією та еволюцією прав людини, філософським та історичним підґрунтям окремих прав людини, що представлені на стендах виставки. Молодша аудиторія знайомилась з матеріалами виставки під час проходження міні-квесту, а дорослі відвідувачі обговорювали сучасну ситуацію з дотриманням прав людини в Україні, наявними механізмами їхнього захисту.

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

Також в рамках роботи «Містечка USAID» освітній напрямок УГСПЛ був представлений виставкою літератури з прав людини, консультаційним пунктом про роботу правозахисників та правозахисних організацій.

Відкритий формат Містечка USAID передбачає безпосередню взаємодію представників проектів і перехожих. Так, молодь отримала базову інформацію з прав людини, долучившись до ігрового анкетування. Більшість відвідувачів цікавилися прикладами справ, із якими працюють правозахисники, консультувалися з питань діючих правозахисних організацій Харківщини.

УГСПЛ підтримує права людини в шкільному середовищі

Впродовж серпня експертна група моніторингової ініціативи «Права людини в школі» розробила інструментарій для дослідження навчальних програм і стандартів та навчально-методичної літератури. Підготовлені перші «пілотні» дослідження для подальшого аналізу робочою групою моніторингу освіти в сфері прав людини. Крім того, експертами з аналізу права підготовлені інструкції для подальших моніторингових досліджень. *Зазначимо, що ця робота відбувається в рамках проекту USAID «Права людини в дії».*

Цього місяця також розпочалася реалізація трьох освітніх проектів УГСПЛ, пов'язаних із розвитком культури прав людини в навчальних закладах:

Проект «Школа – територія прав людини» заохочує адміністраторів і вчителів самостійно оцінити школи, в яких вони працюють, на предмет відповідності навчально-виховного процесу стандартам прав людини та отримати рекомендації від експертів, організувати тренінги на рівні шкільної громади для педагогів, активних батьків та активістів учнівського самоврядування. Проект скерований на створення і підтримку атмосфери поваги до прав людини в навчальних закладах і запровадження шкільної політики, відповідної до стандартів прав людини.

А також за підтримки проекту USAID «Права людини в дії»:

- Всеукраїнський конкурс учнівських есе «Права людини крізь призму сучасності» – оголошений для учнів 9-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів, спеціалізованих шкіл, гімназій, ліцеїв, професійно-технічних училищ і студенти/студентки коледжів. Конкурс, який спонукатиме молодь розмірковувати на тему актуальних для суспільства проблем, дотичних до прав людини, спрямований на виявлення та стимулювання творчо обдарованої учнівської молоді, зацікавленої у правозахисній діяльності, сприяння її профорієнтації, стимулювання до прояву активної життєвої позиції, формування в українському суспільстві поваги до гідності людини.
- Ще один паралельний конкурс адресований педагогам, творчим колективам навчальних закладів, науковцям і громадським активістам – це Всеукраїнський конкурс навчально-методичних розробок з прав людини (зокрема, креативних уроків і виховних заходів про права людини).

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

УКРАЇНЬСКА
ГЕЛЬСІНЬСКА
СПІЛКА З ПРАВ
ЛЮДИНИ

Всі конкурси проводяться для сприяння реалізації Національної стратегії з прав людини та Всесвітньої програми освіти в сфері з прав людини з метою поширення інформації про права людини, розвитку зацікавленості щодо актуальних питань в сфері прав людини, виявлення та стимулювання творчо обдарованої учнівської молоді, формування в українському суспільстві поваги до гідності людини. Прийом заявок на участь у двох останніх конкурсах триває до 1 листопада 2016 року.

Семінар «Права людини на рівні місцевої громади»

УГСПЛ спільно з Освітнім домом прав людини в Чернігові (ОДПЛ-Чернігів)²⁰ в рамках плану дій Всеукраїнської освітньої програми «Розуміємо права людини» (РПЛ) [оголошує конкурс на участь у зазначеному семінарі](#), що відбудеться **21-25 вересня 2016 р.** в Освітньому домі.

Під час семінару учасники зможуть поглибити свої знання щодо філософії, еволюції, основних понять прав людини, ознайомитися із застосуванням стандартів і механізмів захисту прав людини у відстоюванні громадських інтересів, дізнаються більше про місцеві демократичні процедури у захисті громадських інтересів. Основний акцент під час навчання буде зроблено на співвідношенні розвитку місцевої громади, прав людини та громадянського суспільства.

Неформальна освіта для різних цільових аудиторій

XII Всеукраїнська школа прав людини для молодих активістів

7-15 серпня 2016 р. в ОДПЛ-Чернігів пройшла [XII Всеукраїнська школа прав людини для молодих активістів](#), організована проектом USAID «Права людини в дії». Цього року у Школі взяв участь 21 активний молодий чоловік/дівчина зі всіх куточків України – від Івано-Франківська до Краматорська.

Протягом 9 днів учасники підвищили обізнаність щодо філософії та еволюції прав людини та механізмів їх захисту, навчилися помічати права людини та їх порушення у повсякденному житті, підвищили розуміння толерантності та недискримінації, навчилися планувати ефективну діяльність у сфері прав людини. Окрім цього, учасники зустрілися «за кавою» з представниками ініціатив та організацій, які захищають права людини та поговорили на тему «Хто такі правозахисники і чим вони займаються».

Навчання проходило у форматі інтерактивних лекцій від кращих викладачів, великої кількості практичної роботи з використанням нестандартних методик, майстер-класів, знайомства з інноваційними практиками, дискусійних груп та ін.

Також у контексті програми була приділена увага заняттям з форум-театру, під час яких учасники вчилися шукати рішення важливих соціальних проблем через театральну постановку. *«Для мене форму-театр став свого роду машиною перевтілень, за допомогою якого мені вдалося примірити різні ролі та побувати в різних ситуаціях, що змусило мене змінити деякі свої переконання, дізнатися щось нове та розвінчати стереотипи. Не можу сказати, що форум-театр був для мене просто грою. Скоріше це набір психологічних прийомів, що розширюють твою свідомість та змушують дивитися на буденні речі під іншим кутом зору»,* – так учасниця Катерина Д. виразила свої враження щодо занять з форум-театру.

²⁰ За сприяння Фонду Чарльза Стюарта Мотта та Національного фонду на підтримку демократії (NED).

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

УКРАЇНЬСКА
ГЕЛЬСІНЬСКА
СПІЛКА З ПРАВ
ЛЮДИНИ

Цьогорічна школа відрізнялася від попередніх своєю практичною направленістю: окрім знань та цінностей з прав людини, що розглядалися учасниками протягом перших 5 днів, вони отримали змогу втілити свої знання на практиці. Шостий та сьомий день Школи пройшов у форматі нон-стоп марафону: протягом 24 годин учасники, заручившись підтримкою координаторів, мали змогу спланувати та підготувати акцію, яка б стосувалася актуальної проблеми у сфері прав людини, а потім втілити її в життя.

Окрім цього, останній день школи був присвячений розробці мережевої акції, а також була представлена довгострокова програма особистісного та професійного росту та ресурсної підтримки після завершення школи, що дозволить побудувати міцні та стійкі взаємини між випускниками Програми «Розуміємо права людини» та втілювати подальшу спільну діяльність.

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

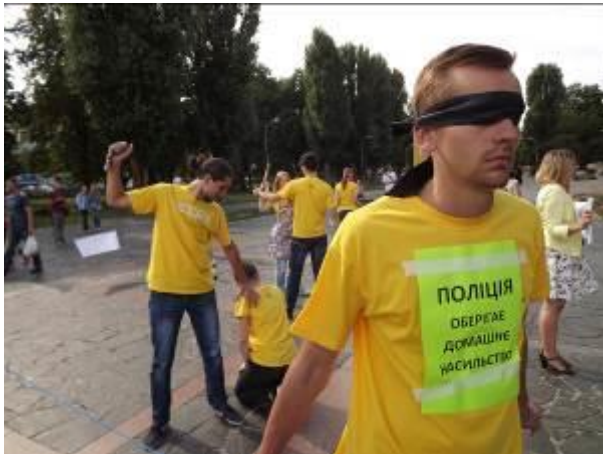

УКРАЇНЬСЬКА
ГЕЛЬСІНЬСЬКА
СПІЛКА З ПРАВ
ЛЮДИНИ

Ділячись враженнями про XII Всеукраїнську школу, учасниця Жозефіна Д., переселенка з Луганську, зазначила: *«Я зустріла на школі багато класних людей, з якими зараз ми стали хорошими друзями, продовжуємо спілкуватися, бачитися та надихати одне одного. Школа допомогла мені повірити у власні сили і почати рухатися у тому напрямку, яке раніше мені здавалося невіддільним. Тепер я йду вперед і з нетерпінням чекаю нових тренінгів та проектів від Всеукраїнської освітньої програми «Розуміємо права людини!»*

Публічна акцію проти домашнього насильства

14 серпня 2016 р. в Чернігові учасники [XII Всеукраїнської школи прав людини для молодих активістів](#) влаштували акцію, унаочнивши проблему насильства в сім'ї за допомогою постановки в центрі міста. Опитували перехожих про їхнє ставлення до проблеми, вступали в дискусію, інформували про форми домашнього насильства, відповідальність за його вчинення та способи порятунку для його жертв.

Ідею акції та процес її втілення учасник Вадим В. пояснив наступним чином: *«В рамках школи ми проводили публічну акцію в місті Чернігові, яка була спрямована на висвітлення проблеми насильства в сім'ї. Сама акція складалася з трьох окремих частин і полягала у проведенні анкетування, роздачі інформаційних матеріалів, а також демонстрації візуального перформансу у вигляді театралізованих сцен домашнього насильства. Основними її цілями було привернення уваги громадськості до актуальних для українського суспільства проблем подолання насильства в сім'ї, спонукання людей не замовчувати інформацію про факти насильства щодо себе чи своїх знайомих, а також розповсюдження інформації щодо варіантів поведінки в ситуації домашнього насильства. Враження від акції залишилися супер-позитивні: починаючи від реакції простих перехожих і закінчуючи отриманим досвідом, який стане в нагоді для подальшої діяльності. Окремо хочу подякувати всім сябрам, які приймали участь в її організації та проведенні за відчуття підтримки і взаємодопомоги, ви – круті!»*

«Домашнє насильство – це масштабна проблема, від якої страждає 70% жінок в Україні, але про неї мовчать. Робити її видимою – це важливий крок. Під час акції перехожі читали наші плакати, коментували їх, спілкувалися з нами, брали участь в опитуванні, розповідали історії свого життя. Наша мета – щоб про цю проблему заговорили публічно не лише правозахисники. Якщо зробити проблему видимою, з нею можна боротися», – Жозефіна Д., випускниця XII Всеукраїнської школи.

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

УКРАЇНЬСКА
ГЕЛЬСІНЬСКА
СПІЛКА З ПРАВ
ЛЮДИНИ

Презентація мережі програми РПЛ для випускників XII Всеукраїнської школи

15 серпня 2016 р. відбулася презентація новозапущеної мережі програми «Розуміємо права людини» для випускників XII Всеукраїнської школи прав людини для молодих активістів. Команда мережі програми розповіла про ті можливості, які надаються випускникам школи після закінчення навчання. Учасникам було запропоновано приєднатись до мережевої діяльності на конкурсній основі. Також, на презентації розповідалось про напрямки підтримки, які надаються командою РПЛ.

Права людини і активізація – програма для прифронтових територій Луганської області

15-20 серпня 2016 р. експерти Програми РПЛ та УГСПЛ долучились до партнерської ініціативи благодійного фонду «Восток-SOS», Гельсінського Фонду з Прав Людини (Варшава) ОДПЛ-Чернігів [«Права людини і активізація – програма для прифронтових територій Луганської області»²⁶](#).

В рамках ініціативи були проведені дводенні тренінги у населених пунктах Щастя, Золоте та Станиця Луганська, впродовж яких учасники змогли підвищити свої знання в області прав людини, демократичних цінностей, верховенства права, основ соціального та інституційного самоврядування.

Семінар у Золотому Луганської області

Також були розглянуті питання, пов'язані з правами людини в умовах збройного конфлікту, викликами та проблемами територій АТО, можливостями рішень певних місцевих завдань силами локальних спільнот. В ході тренінгів учасники визначили можливі дії на захист суспільних інтересів, нормативні акти, специфіку процедур і кращі практики правового захисту в зоні АТО.

Крім цього, був представлений польський досвід, пов'язаний з системними змінами, взаємодією громадських ініціатив, організацій, різних спільнот з локальними владою.

Як зазначив координатор Програми РПЛ Сергій Буров: *«Проблеми, які існують на сході мають свою особливість – з одного боку йде війна і обстріли, з іншого люди продовжують жити на цій території, працюють школи. Відповідно вкрай важливим є можливість спільної роботи з місцевими активістами, щодо вкрай важкого, але просування локальних змін там».*

Участь у семінарі-тренінгу для модераторів кіноклубів Docudays UA

15-19 серпня 2016 р. у м. Києві експерти Програми РПЛ (які представляють УГСПЛ та Центр громадянської освіти «Альменда») в якості тренерів приймали участь в проведенні семінару-тренінгу для модераторів кіноклубів Docudays UA *«Кіноклуб Docudays UA як*

²⁶ Проект реалізується Фондом «Освіта для демократії» за фінансової підтримки Польсько-Американського фонду свободи в рамках програми RITA «Перетворення в регіоні».

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

УКРАЇНЬСКА
ГЕЛЬСІНЬСКА
СПІЛКА З ПРАВ
ЛЮДИНИ

інструмент просвіти з прав людини. Третій рівень». Учасники тренінгу мали можливість більш ґрунтовно ознайомитись з концептуальними основами та базовими поняттями освіти з демократичного громадянства та прав людини, розглянути та відпрацювати сценарії проведення просвітницьких заходів кіноклубів медіапросвіти Docudays UA, поглибити свої знання з медіаграмотності та прав людини онлайн.

Ініціатива «Спільна кухня» у Івано-Франківську

16 серпня 2016 р. в рамках міжнародного миротворчого проекту «Молоді голоси за мир» у Івано-Франківську була [реалізована ініціатива](#) «Спільна кухня». Ціллю ініціативи є регуманізація сторін україно-російського конфлікту та залучення людей до конструктивного діалогу.

Цей захід став першим у серії «кухонь» на території України та Росії. Принцип роботи полягає в безпосередній участі людей, що знаходяться поблизу, в бесідах «на кухні». В результаті буде відбуватися безпосередній контакт людей з різних країн, різних областей. Така форма миротворчої акції допоможе знизити агресію в суспільстві, зробити крок в сторону регуманізації протилежної сторони конфлікту. Також це спроба повернути культуру діалогу як між прихильниками конфлікту, так і всередині російського і українського суспільств.

Перший захід ініціативи «Спільна кухня» викликав великий резонанс. Напередодні проведення заходу мер Івано-Франківська доручив юристам міськради підготувати позовну заяву до суду на організаторів акції. Безпосередньо під час проведення акції представник міської ради спробував змусити активістів згорнути її, проте вони відмовилися це зробити. В результаті був складений протокол про адміністративне правопорушення щодо одного організатора за проведення акції у невстановленому місці. Активісти заявили про готовність [оскаржити це звинувачення у суді](#). Правозахисна спільнота відреагувала на інцидент критикою поведінки влади та запропонувала допомогу з оскарженням рішення.

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

УКРАЇНЬКА
ГЕЛЬСІНЬСЬКА
СПІЛКА З ПРАВ
ЛЮДИНИ

Заплановані заходи

Мандрівна освітня виставка «Кожен має право знати свої права»

В вересні 2016 року проект USAID «Права людини в дії» підтримує проведення мандрівної освітньої виставки «Кожен має право знати свої права» у Львівській області в рамках всеукраїнського туру: **12-26 вересня** – місто Дрогобич, **19-30 вересня** – м. Львів. Запрошуємо всіх бажаючих відвідати зазначені заходи!

Для інформації: Мандрівна виставка, створена в 2011 р. в рамках Програми РПЛ, є методичним інструментом навчання правам людини. 25 стендів пересувної експозиції розповідають про походження прав людини, людську гідність, основні ознаки прав людини, заборону дискримінації, критерії правомірності обмежень прав людини, демократію, правову державу та зміст стандартів окремих прав та свобод.

Така модель виставки дозволяє привертати увагу широкого кола людей до проблем, пов'язаних з правами людини, мобілізувати місцеві громади, впливати на офіційну освіту. Також її особливістю є те, що екскурсії по виставці проводять молоді гідні учні-старшокласники та студенти, які пройшли спеціальне навчання за принципом «рівний – рівному». Освітні екскурсії тривають 40-60 хвилин і включають в себе як безпосередньо інформаційно-навчальний блок, так й обговорення найбільш актуальних для відвідувачів питань щодо прав людини та можливостей їх обстоювання. Так, виставка стає своєрідним майданчиком для дискусій про права людини та актуальні проблеми, що турбують кожного відвідувача та громаду в цілому.

Головні події в сфері прав людини:

Розпочав свою роботу єдиний реєстр внутрішньо переміщених осіб

З **1 серпня 2016 р.** Міністерство соціальної політики України в тестовому режимі [запустило єдиний реєстр внутрішньо переміщених осіб](#). В повідомленні відомства наголошується, що раніше реєстр обмежувався регіональними форматами.

«Єдиний реєстр ВПО призначений для забезпечення електронної інформаційної взаємодії Міністерства соціальної політики України з громадянами, волонтерами, організаціями з питань, пов'язаних з рішенням проблем ВПО в Україні», – повідомляють у відомстві.

Функціонування єдиного реєстру ВПО було закладено Законом України про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб ще 20 жовтня 2014 року. На необхідності такого реєстру неодноразово наголошували правозахисники.

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

УКРАЇНЬКА
ГЕЛЬСІНЬСКА
СПІЛКА З ПРАВ
ЛЮДИНИ

Кабмін запустив сторінку електронних петицій

З 29 серпня громадяни можуть ініціювати вирішення важливих суспільних питань шляхом подання [електронної петиції до Кабміну](#). Це дієвий інструмент залучення громадян до формування пріоритетів державної політики та прийняття управлінських рішень.

Зареєструвавшись на сервісі, громадяни можуть як подати електронні петиції до Кабінету Міністрів України, так і підтримати вже створені. Для розгляду петиція має набрати не менше 25 000 голосів протягом не більше трьох місяців з дня оприлюднення.

Система е-декларування вже працює

31 серпня 2016 р. Національне агентство з питань запобігання корупції [прийняло рішення про запуск системи](#) електронного декларування, згідно з яким система стартує з 00:00 годин 1 вересня. Президент Петро Порошенко заявив, що запуск системи електронного декларування в Україні – це ще один важливий крок у створенні нової сучасної структури в боротьбі з корупцією.

Чи має Україна таємні тюрми? Дискусія щодо звіту Amnesty International і Human Rights Watch

Обидві сторони конфлікту на Донбасі вдаються до тортур і незаконного утримання цивільних. Про це ще 21 липня [звітували](#) міжнародні правозахисні організації Amnesty International і Human Rights Watch. Вони твердять, що мають факти тортур і викрадень цивільних громадян на Донбасі як з боку проросійських бойовиків, так і з боку українських урядових сил. У свою чергу в Службі безпеки України заявили про готовність вивчити усі матеріали, а також дати доступ правозахисникам до службових приміщень, щоб показати – там нікого не утримують.

Міністр юстиції України Павло Петренко на запитання, чи реагуватиме його відомство на такі повідомлення правозахисників, відповів – *«готові взяти участь у перевірці»*.

На думку УГСПЛ в доповіді жодним чином не відображена велика різниця в масштабах порушень і в рівні безкарності; також не відзначена пряма участь в конфлікті російських військових. Також пропонуємо вашій увазі [коментарі юристів харківської правозахисної групи](#) щодо згаданого звіту (*англійською мовою*).

Лощинівський інцидент

27 серпня 2016 р. в селі Лощинівка Одеської області відбулися погроми будинків ромських родин і примусове виселення ромів з території села. Погромом передувала трагедія – вбивство дитини і затримання підозрюваного, місцевого жителя.

Орган місцевого самоврядування на сільському «віче» ухвалив рішення про виселення ромів з села Лощинівка. Місцева влада і правоохоронні органи, у свою чергу, продемонстрували бездіяльність у питаннях превенції та реагування на ситуацію, що сталася. І, хоча згодом протокол рішення про виселення ромів був знищений, ситуація в Лощинівці залишається напруженою.

На сьогодні єдиним державним органом, який [дав публічну оцінку подіям](#), які відбулися, є Офіс Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини. Ця трагедія викриває низку системних проблем в забезпеченні державою дотримання прав людини, недискримінації і безпеки в громадах.

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

УКРАЇНЬСКА
ГЕЛЬСІНЬСКА
СПІЛКА З ПРАВ
ЛЮДИНИ

Відкрило офіс управління Національної поліції з забезпечення прав людини

Про це повідомила [керівник Національної поліції України Хатія Деканоїдзе](#): «Офіс поліцейських омбудсменів тісно пов'язаний із міжнародними партнерами. Він буде контролювати й моніторити ізолятори тимчасового тримання. Крім того, поліцейські омбудсмени зможуть моніторити і ситуацію в районних відділеннях поліції».

Деканоїдзе зазначила, що основне завдання управління – превенція порушень прав людини співробітниками поліції. Вона наголосила, що управління з забезпечення прав людини буде прямо працювати з Секретаріатом Уповноваженого Верховної Ради з прав людини.

Офіс управління розташований у м. Києві, на вулиці Інститутській, 29.

Посилення захисту прав людини внутрішньо переміщених осіб в Україні в межах Плану дій Ради Європи для України 2015-2017

[Завершено підготовку базового аналізу](#) «Вдосконалення національного законодавства України стосовно захисту прав людини внутрішньо переміщених осіб». Цей аналіз було підготовлено в рамках Проекту Ради Європи «Посилення захисту прав людини ВПО в Україні». Дослідження містить ґрунтовний аналіз 21 теми стосовно внутрішнього переміщення, який охоплює міжнародні стандарти, стандарти Ради Європи та українське законодавство.

Електронна версія базового аналізу доступна у [PDF форматі](#).

Мінприроди ініціює проведення стратегічної екологічної оцінки Програми розвитку гідроенергетики України до 2026 року

Програму готували таємно, без залучення громадських експертів ані в галузі довкілля, ані в галузі енергетики; документ не пройшов публічних обговорень і був затверджений з порушенням чинних процедур. За оцінкою авторитетних громадських організацій ця програма може призвести до невиправних втрат для природи України. Так, організація-член УГСПЛ ЕГО «Зелений Світ» [вже звернулася](#) до Мінприроди України, яке також висловило власну критичну оцінку Програми та ініціювало рішення Уряду щодо проведення стратегічної екологічної оцінки Програми. Якщо Кабмін погодиться, це може стати першим прецедентом застосування в Україні Протоколу про стратегічну екологічну оцінку до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище в транскордонному контексті, ратифікованого Україною.

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

УКРАЇНЬКА
ГЕЛЬСІНСЬКА
СПІЛКА З ПРАВ
ЛЮДИНИ

ШАНОВНІ ЧИТАЧІ!

Цей дайджест розсилається раз на місяць електронною поштою з метою інформування про діяльність УГСПЛ, а також інші актуальні питання зі сфери прав людини в Україні.

Для його отримання треба заповнити [цю коротку форму](#).

Також кожен бажаючий може ознайомитися з українською та англійською версіями цього дайджесту на сайті УГСПЛ www.helsinki.org.ua або на нашій сторінці у Facebook <https://www.facebook.com/Ugspl/?fref=ts>.

Цій дайджест було розроблено завдяки щедрій підтримці американського народу, наданої через Агентство США з міжнародного розвитку (USAID). Зміст публікації не обов'язково відображає погляди USAID або Уряду Сполучених Штатів Америки.

Американський народ, через USAID, надає економічну та гуманітарну допомогу по всьому світу понад 50 років. В Україні допомога USAID надається у таких сферах як: економічний розвиток, демократія та управління, охорона здоров'я і соціальний сектор. Починаючи з 1992 р., Агентство США з міжнародного розвитку надало Україні технічну та гуманітарну допомогу на суму 1,8 мільярда доларів.

Детальнішу інформацію про програми USAID в Україні можна отримати на офіційному веб-сайті USAID <http://ukraine.usaid.gov> та сторінці у Facebook <https://www.facebook.com/USAIDUkraine>.

Редактор дайджесту: Олександр Дашутін, програмний менеджер УГСПЛ (o.dashutin@gmail.com).

Програма USAID «Права людини в дії», контактна інформація:

Аркадій Бущенко, керівник проекту (arkadiy.bushchenko@gmail.com)

Українська Гельсінська спілка з прав людини:

вул. Фролівська 3/34, Київ, Україна

тел.: 044 485 17 92, факс: 044 425 99 24

сайт: <http://helsinki.org.ua/>